

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Litanijs maioribus, & minoribus. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

licet sit Paschalis, more festorum, quia tempus Paschale totum est festiuum, etiam in officio feriali.

2 In secunda Feria leguntur Actus Apostolorum ex decreto Gelasij, & Ordine Romano. indicat August. in *Sermone citato à Demochare tomo 4. cap. 12.* scripsit Lucas Romę eadem Acta Anno 61. Neronis quinto, ex Baron. *ad eundem Annum.*

3 Psalmi dicuntur hoc tempore, Feriales præsertim sub vna Antiphona, *Alleluia*, ex Gemma loco citato, quia sicuti ex Ordine Romano paulò ante diximus, multiplicantur Psalmi, quasi arborum frondes; ita ab vna Antiphona, quasi ab vna radice congruè pendent. Vide *Secl. 5. cap. 7. num. 5. pag. 59.* aliam causam. Ad Laudes iidem semper Psalmi dicuntur, ex Gemma loco citato, & commemoratio de sola Cruce fit in Breuarijs M. S. antiquis; quia fuit causa letitię Paschalis, inquit Azor. *lib. 10. c. 16.* Et quia Christus ipse ad gloriam Crucis voluera retinuit, ab ea, vel in ea eidem inflicta, quę passim Apostolis, & alijs ostēdit his diebus. Oratio verò de Cruce desumpta est è Sacramentario S. Gregorij sed est Ambrosiana, vt dictum est, Tomo primo.

4 In Dominica secunda post Pascha continuatur Lectio Actuum Apostolorum; quia est exemplaris, cum antiqui legerent in hac, & sequenti Dominica, Apocalypsim, vsque ad Annum 1550. & Responsorialia congruunt Lectionibus, repetita in tribus Hebdomadibus, tanquam propria Resurrectionis eius, qui tertia die resurrexit.

5 Dominica tertia legitur Apocalypsis, quã scripsit Ioan. Apostolus in Pathmos, ad quam Insulam relegatus fuit à Domitiano, Anno decimo eius Imperij, & 14. eiusdem eam scripsit, qui fuit Annus Christi 97. ex Baronio *eodem Anno in Annal.*

6 In Dominica quarta legitur Epistola Iacobi, quam Eusebius *lib. 2. hist. cap. 22.* appellat primam eorum, quę Catholicę nominantur, non quod Iacobus ante Petrum scripsit, sed quia in Canone pri-

ma collocatur. Obijit ille Anno 63. ex Baronio, & facillè eam scripsit occasione Heresum Simonis Magi. Responsorialia Dauidica habentur apud Amalar. *de ord. Antiphon. cap. 54.* Quòd si hæc Dominica occurrat die 2. Maij, cum pridie legi debeat initium Epistolę Iacobi ob eiusdem Festum, legantur in hac Dominica Lectiones Fer. 2. sequentis, ad varietatem, vti decretum est in postrema Breuiarij recognitione.

7 In Dom. quinta legitur Epistola prima S. Petri, scripta An. 45. cum esset Romę. quam in fine Epistolę, more illorum temporum ab Apostolis vsitato, Babylonē appellat, & hæc de Dominicis post Pascha, in quibus cur legantur Apostolica facta, & scripta, præter Gelasij Decretum. addit causam Ruper. *lib. 10. cap. ult.* quia virtute magna reddiderunt Apostoli testimonium Resurrectionis Christi. Orationes à Dominica secunda ad quintam sunt alię à Missis, quę habentur in Sacramentario Gregoriano.

De Litanij maioribus, & minoribus.

Cap. XVI.

1 SI occurrant Litanie maiores in Paschate, quod accidit Anno 1666. & quãdo littera Dominicalis est C. & Epacta xxv. vel xxiv. vt videre est in Tabula nostra 35. Ordinis perpetui, eo casu transferendę sunt in Feriam tertiam ex Decreto S. Rituum Congr. die 25. Septemb. 1627. cum Processione, in diem quidem Festum, vt populus adfit, non in die Paschatis, ne populus impediatur à cõmunionem Paschali, neuè tristari videatur, vel minimum, in tanta solemnitate, colore violaceo adhibito, & Missa cantata de luctu: & consequenter Litanie à priuatis in eadem Feria recitandę erunt.

2 Alias nõ habebatur in Breuiario officium de Rogationibus, sed Missa tantum dicebatur Nunc autem Homilia legitur super Euang. liam Missę, & dicitur in officio Oratio Missę, quę habetur in Sacramentario Gregor. De Feria tertia Rogationum nulla fit in officio de Festo, etiam Simplicij, commemoratio.

G 4 3 Qui

3 Qui non interfunt Processionibus, dicant priuatim Litanias, &c. quo verbo præcipitur omnibus, qui tenentur recitare Horas Canonicas, sub mortali, ex *Suar. lib. 4. de Hor. Can. cap. 25. num. 8. & 9.* Neque de his loquitur Pius Quintus in Bulla, quando tantum hortatur ad *Pfalm. Pœnitentiales, &c.* & licet oremus stâtes tempore Paschali; tamen ij, qui non intersunt Processionibus, flexis genibus eas recitare debent, Io. Beletii *cap. 121.* Mœrorem enim habent cū colore violaceo, & recitantes peccatorum potius statum representant, quàm iustorum: vnde in ijs dicunt, *Peccatores.* De auctoribus Litaniarum maiorum, & minorum diximus in primo Tomo.

4 Caueant ij, qui in Processione fabulantur, & materialiter tantum cantant cū alijs Litanias, vel non cantant, ne rei fiant coram Deo: communis enim est opinio, eos teneri ad priuatam earumdem recitationem; quia inter absentes eo modo numerantur.

5 An verò in Processione sint cantandæ Litanie cum repetitione, vti fit in Sabbato Sancto? nonnulli eas cantant cum repetitione in Litanijs maioribus, non in alijs. alij semper cum repetitione. standū videtur consuetudini locorum, habita ratione quoque longioris, aut breuioris viæ: sed repetitio propria est Sabbati Sancti, & Pentecostes. si fiat Processio, non ante discedatur ab altari, quàm sit cantatum inclusiue: *Sancta Maria: ora pro nobis.* vt dicitur in Rituali Pauli V. In longiori Processione vel repetantur, vel addantur *Pfalmi Pœnitentiales seu Gradaales. ibid.* terminetur autem cum Precibus, & Orationibus, quæ habentur in fine Litaniarum Breuiarij Romani. *ibid.*

6 Questum fuit: An ille, qui recitat Vesperum Matutinum cum Laudibus, possit etiam statim recitare Litanias: & respondere, posse quia Rubrica coniungit Litanias cum Laudibus, quibus iccirco adimitur *Vers. Fidelium tit. 30. de Oratione num. 3.* & accessorium sequitur naturam sui principalis, quod in hoc casu sunt Laudes.

De Festo Ascensionis Domini.
Cap. XVII.

1 Vigilia Ascensionis non habet ieiunium; quia de tēpore Paschali est; vnde & admittit Hymnum, *Te Deum.* Habet Homiliam de Euangelio Missæ; de nouo iure Pij V. vt cōcorder officium cum Missa. *Microlog. cap. 55.* meminisse iunij, ergo post eum cessauit, vel alicubi tantum fuit seruatum.

2 Ascensio Domini indicitur festina; cū Antiphonis ad vnumquemque *Psalmm*, puto ad feruorem caritatis excitandum, quæ in Antiphonis significatur, vt diximus supra *Sectione 5. cap. 7. num. 3. pag. 59.* & in Ordine Rom. leguntur lectiones primi Nocturni; de Actibus Apostolorum; quæ à nobis *Amal. de Ord. Antiph. cap. 56.* indicat officium idem, quod nos recitamus. Oratio habetur in Sacram. Gregor. Habet Octauam, ex *Radhulph. propos. 19.*

3 In sequentibus diebus prosequimur reliquas Epistolas legere Apostolorum Petri, Ioannis, & Iudæ; vsque ad Pentecostem, ex decreto Gelasij. & binæ Petri, ternæ Ioannis habent rationem vnius libri, sicuti diximus de Epistolis Pauli, vt iccirco nihil cures, si earum initia legi nō possint, impeditis proprijs Ferijs. quod in postrema Breuiarij recognitione examinauimus.

4 Scripsit autem Petrus secundam Epistolam Anno Christi 68. paulò ante martyrium, vt idemmet significat in Epistola. Baron. eo anno. Sanctus Ioannes scripsit primam, quæ legitur in Dominica infra Octauam Ascensionis, Anno 99. occasione Hæresis Basilidis, qui negabat veritatem carnis in Christo; eodemque anno scripsisse creditur alias duas quæ leguntur in Feria quarta, & sexta sequentibus. Iudas autem, vt putat Baronius, scripsit post 2. Petri, Anno 68. cū sit eiusdem ferè argumentis, & vltimo loco ponitur; quia in Catalogo Apostolorū erat auctor de postremis; neque insignis ea fuit æstimata, vt Epistola Iacobi, quæ cæteris præposita fuit, vt meritò Iudæ Epistola